

การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของไทยของหนังสือพิมพ์รายวันกับ
ความต้องการของผู้อ่าน

นางสาวสรลักษณ์ ดันเสียงสม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-806-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**PRESENTATION OF TOURISM CONTENT IN DAILY
NEWSPAPERS AND THE READERS 'S NEEDS**

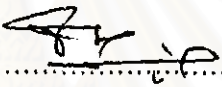
Miss. Soralak Tonsiengsom

สถาบันวิทยบริการ

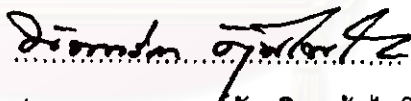
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism
Department of Journalism
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 1999
ISBN 974-333-806-3**

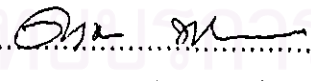
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยของหนังสือพิมพ์รายวันกับ
ความต้องการของผู้อ่าน
โดย นางสาวสรลักษณ์ ดันเสียงสม
ภาควิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ตรุณี นีรัญรักษ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ตรุณี นีรัญรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรไธภณ)

สรลักษณ์ ต้นเสียงสม : การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน
กับความต้องการของผู้อ่าน (PRESENTATION OF TOURISM CONTENT IN DAILY
NEWSPAPERS AND THE READERS 'S NEEDS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ศรุณี นีร์ญรักษ์,
179 หน้า, ISBN 974-333-806-3

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของไทยของ
หนังสือพิมพ์รายวันในช่วงปีท่องเที่ยวไทยหรือปี Amazing Thailand 1991-1992 รวมถึงศึกษา
ความต้องการและแนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ในการเป็นผู้ให้ข่าวสารมากที่สุด และจากการ
สำรวจความต้องการของผู้อ่านพบว่า ส่วนใหญ่สนใจอ่านเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือ
พิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสนใจมาก กับรูปแบบการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ด้วย
ภาพประกอบและสารคดี สำหรับแนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่านนั้น พบว่าส่วนใหญ่ชอบ
การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตคนในภาคเหนือและภาคใต้มากกว่าภาคอื่น ในส่วนของความต้องการประเด็น
เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการประเด็นข่าวเกี่ยวกับความ
ปลอดภัยและสวัสดิภาพของนักท่องเที่ยว และประเด็นข่าวกรณีนักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบ
จากการให้บริการต่างๆ รวมถึงประเด็นบทความเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่
ดีเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวและการเชิญชวนให้คนไทยเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว
นอกจากนั้นยังมีประเด็นสารคดีเกี่ยวกับการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และโฆษณา
รายการท่องเที่ยวของบริษัททัวร์ มากกว่าประเด็นอื่นๆ

ในส่วนของการวัดความสอดคล้อง ระหว่างการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของ
หนังสือพิมพ์ กับความนิยมลักษณะการท่องเที่ยวแบบต่างๆ ของผู้อ่าน ผลการวิจัย พบว่ามีความ
สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาควิชาวารสารสนเทศ..... ลายมือชื่อนิสิต.....สรลักษณ์ ต้นเสียงสม.....
สาขาวิชา..... การหนังสือพิมพ์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2542.....

PRESENTATION OF TOURISM CONTENT IN DAILY NEWSPAPERS
AND THE READERS' S NEEDS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF.
DARUNEE HIRUNRUK, Ph.D. 179 pp. ISBN 974-333-806-3

The purpose of the research was to study the presentation of the tourism content in daily newspapers on Amazing Thailand 1991-1992, including the readers' needs and favourite tourist attractions.

The result of the research found that daily newspapers acted like the informers that imparted the information to the readers at the high level. According to the survey of the readers' needs, the findings indicated that they were interested in the tourism content from the newspapers at a moderate level. And they were interested in the format of the newspapers presentation with pictures and features at the high level.

Regarding the readers' favourite tourist attractions, most of them liked sight seeing tours in the North and South regions more than the other regions. For the tourism content, they needed to know the news about tourists' security and safety, and unfair services. The articles should have focused on how to cultivate Thai people to be good hosts for the tourists and motivated them to participate in tourism promotion activities. The features should have informed about natural heritages and the advertisement for tour agencies. The research revealed that the readers were interested in the above issues more than the others.

The correlation between tourism content in daily newspapers and varieties of favourite tourist attractions were significantly different at 0.05.

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อผู้นิสิต.....ศิริฉัตรณี.....ท่านเสด็จสม...

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี หิรัญรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและเอาใจใส่ดูแลผู้วิจัยจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ในที่สุด รวมทั้งขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. พิระ จิรโสภณ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบและได้มอบประสบการณ์อันมีค่าไว้เป็นความทรงจำตลอดไป

ขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม และขอบคุณพี่ๆ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ช่วยสืบค้นหนังสืออ้างอิงด้วยความเป็นกันเองอย่างยิ่ง พี่ๆ ที่ภาควิชาวารสารสนเทศที่ช่วยเหลือเรื่องเอกสารต่างๆ และขอบคุณเพื่อนปริญญาโททุกคนที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ ณ สถาบันอันทรงเกียรตินี้

ขอกราบขอบพระคุณบุพพการีทั้งสองท่านอย่างสุดซึ้ง กับทุกสิ่งทุกอย่างที่มอบให้ด้วยหัวใจน้องสาวที่น่ารัก และคนสำคัญของใจที่แม้จะอยู่ห่างไกล แต่ไม่เคยลืมที่จะส่งกำลังใจมาร่วมด้วยทุกครั้ง

สรลักษณ์ ต้นเสียงสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ท
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1.	บทนำ	
	1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
	1.2 ปัญหาที่วิจัย.....	4
	1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
	1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	5
	1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	5
	1.6 นิยามศัพท์.....	7
	1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2.	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	11
	2.2 ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ.....	16
	2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร.....	20
	2.4 บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์.....	25
	2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3.	ระเบียบวิธีวิจัย	
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
	3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	31
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การทดสอบสมมติฐาน.....	39
3.5 การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนน.....	39
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4. ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 วิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์รายวัน.....	45
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	78
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	140
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	151
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	164
รายการอ้างอิง.....	166
ภาคผนวก ก	
ตารางลงรหัส.....	168
แบบสอบถาม.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	179

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงปริมาณการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	45
2	แสดงการจำแนกรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	46
3	แสดงการจำแนกประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยในรูปแบบของข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	47
4	แสดงการจำแนกประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยในรูปแบบของบทความจากหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	50
5	แสดงการจำแนกประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยในรูปแบบของคอลัมน์ประจำและสารคดีจากหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	52
6	แสดงการจำแนกประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยในรูปแบบของโฆษณาจากหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	55
7	แสดงการจำแนกสถานที่ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	56
8	แสดงการจำแนกประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยโดยแบ่งตามรูปแบบการท่องเที่ยวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	58
9	แสดงการจำแนกบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. พ.ศ. 2541.....	61
10	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
11	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการพึ่งพาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	66
12	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสนใจติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสนใจ อ่านเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จากสื่อหนังสือพิมพ์.....68
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการ ติดตามอ่านเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์.....69
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการ เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศในรอบปีที่ผ่านมา.....70
16	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความชอบ แหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ของไทย.....71
17	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความชอบ รูปแบบการท่องเที่ยว.....72
18	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้อ่านที่มีต่อการเสนอ เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของข่าว.....74
19	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้อ่านที่มีต่อการเสนอ เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของบทความ.....75
20	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้อ่านที่มีต่อการเสนอ เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของคอลัมน์ประจำและ สารคดีท่องเที่ยว.....76
21	แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้อ่านที่มีต่อการเสนอ เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของโฆษณา.....77
22	แสดงความแตกต่างของเพศกับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ.....81
23	แสดงความแตกต่างของอายุกับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ.....82
24	แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ.....84
25	แสดงความแตกต่างของอาชีพกับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ.....86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26	แสดงความแตกต่างของช่วงรายได้กับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ.....88
27	แสดงความแตกต่างของเพศกับค่าเฉลี่ยความชอบแนวโน้มในการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ.....90
28	แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับค่าเฉลี่ยความชอบแนวโน้มในการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ.....91
29	แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยความชอบแนวโน้มในการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ.....94
30	แสดงความแตกต่างของอาชีพกับค่าเฉลี่ยความชอบแนวโน้มในการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ.....97
31	แสดงความแตกต่างของช่วงรายได้กับค่าเฉลี่ยความชอบแนวโน้มในการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ.....101
32	แสดงความแตกต่างของเพศกับค่าเฉลี่ยความต้องการเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จากหนังสือพิมพ์.....104
33	แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับค่าเฉลี่ยความต้องการเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จากหนังสือพิมพ์.....107
34	แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยความต้องการเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จากหนังสือพิมพ์.....112
35	แสดงความแตกต่างของอาชีพกับค่าเฉลี่ยความต้องการเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จากหนังสือพิมพ์.....117
36	แสดงความแตกต่างของช่วงรายได้กับค่าเฉลี่ยความต้องการเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จากหนังสือพิมพ์.....124
37	เปรียบเทียบความสอดคล้องวิเคราะห์จากการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ตามปริมาณความถี่กับค่าเฉลี่ยความนิยมสถานที่ท่องเที่ยวของผู้อ่านที่มีต่อภูมิภาคต่างๆ ของไทย.....129

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
38	การทดสอบความสอดคล้องด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนระหว่างการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์กับความนิยมในสถานที่ท่องเที่ยวของผู้่านที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ของไทย.....130
39	เปรียบเทียบความสอดคล้องวิเคราะห์จากการนำเสนอจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ตามปริมาณความถี่ กับค่าเฉลี่ยความนิยมลักษณะการท่องเที่ยวแบบต่างๆ ของผู้่าน.....131
40	การทดสอบความสอดคล้องด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนระหว่างการนำเสนอจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์กับความนิยมลักษณะการท่องเที่ยวแบบต่างๆ ของผู้่าน.....132
41	เปรียบเทียบความสอดคล้องวิเคราะห์จากการนำเสนอประเด็นข่าวท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ตามปริมาณความถี่กับค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้่าน.....133
42	การทดสอบความสอดคล้องด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนระหว่างการนำเสนอประเด็นของข่าวท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์กับความต้องการของผู้่าน.....134
43	เปรียบเทียบความสอดคล้องวิเคราะห์จากการนำเสนอประเด็นบทความท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ตามปริมาณความถี่กับค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้่าน.....135
44	การทดสอบความสอดคล้องด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนระหว่างการนำเสนอประเด็นของบทความท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์กับความต้องการของผู้่าน.....136
45	เปรียบเทียบความสอดคล้องวิเคราะห์จากการนำเสนอคอลัมน์ประจำและสารคดีท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ตามปริมาณความถี่กับค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้่าน.....137
46	การทดสอบความสอดคล้องด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนระหว่างการนำเสนอประเด็นของคอลัมน์ประจำและสารคดีท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์ กับความต้องการของผู้่าน.....138
47	เปรียบเทียบความสอดคล้องวิเคราะห์จากการนำเสนอประเด็นโฆษณาท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์ตามปริมาณความถี่กับค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้่าน.....139